

CENTRAAL BUREAU VOOR NEDERLANDSE EN FRIESE DIALECTEN

ONDER LEIDING VAN DE

DIALECTEN-COMMISSIE DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

TOPONYMISCHE VRAGENLIJST No. 1 (1946)

Ingevuld voor de omgeving van de plaats: Provincie:

Naam van de invuller:

Leeftijd:

Beroep:

Adres (volledig a.u.b.):

In deze lijst wordt uitsluitend gevraagd naar zogenaamde veldnamen, waarbij wij dan mee insluiten de namen van wateren.

Het betreft in hoofdzaak de volgende groepen:

1. namen van stukken grond, velden, landerijen, weiden, akkers, heiden, venen, moerassen, hoogten, laagten;
2. namen van aangewassen gronden (schorren, gorzen, waarden, grienden), wadden, zandbanken;
3. namen van waterlopen, weteringen, beken, sloten, plassen, wielen, kustwateren, in- en uithammen.

Het is ons te doen om die, welke niet op de gewone kaarten vermeld zijn, welke dus alleen plaatselijke bekendheid genieten. U kunt daarbij verwaarlozen voor ieder doorzichtige namen als De Hoek, Het Zand, Oosteind, Haverakker.

Wij wagen het niet, U te vragen naar een ook maar enigszins volledige opgave van de dikwijls vele honderden bedragende veldnamen van een streek, omdat dit voor de meesten van U te tijdrovend zou zijn. Maar om een enkel voorbeeld te noemen, misschien hebt U gelegenheid, eens enige boeren in Uw omgeving te vragen naar de namen van hun landerijen, een advertentie betreffende landverhuring te lezen of een notaris te raadplegen, indien de veldnamen ook bij de verkopeningen van land als onderscheidingsmiddel gebruikt worden naast het kadastrummer. Als U er gelegenheid voor hebt, kunt U ook het kadaster of een oude kaart met vrucht raadplegen. Voor elke bijdrage, al zou die slechts uit één naam bestaan, zijn wij U dankbaar.

Het is niet onze bedoeling, dat materiaal te laten bedelven onder het stof van de tijd, maar in 1947 hopen wij te beginnen met de ordening van het binnengekomene om het daarna zo spoedig mogelijk te publiceren. Daarbij zullen wij bij elke naam, die U opgegeven hebt, U vermelden als de persoon, die hiervoor de verantwoording draagt en aan wie de gebruiker voor de bijdrage dank schuldig is. Natuurlijk behouden wij ons het recht voor, wat ons onbruikbaar voorkomt, niet te publiceren.

Wij verzoeken U, Uw opgaven in te schrijven in de vijf rubrieken, die hieronder vermeld zijn: in de laatste rubriek kunt U ook de plaatselijke uitspraak noteren, indien deze afwijkt van de officiële.

VOORBEELDEN

Naam	Ligging	Geaardheid	Bron	Opmerkingen
Bolmer	Bij het Leekstermeer onder Roderwold.	Stuk laag, moerassig land, geschikt als hooiland.	Vroeger in mijn bezit.	Naast <i>Bolmer</i> ook <i>Bolmert</i> . Vgl. verder het onder Zevenhuizen gelegen voormalige Bolmeer.
Vledder	Bij Meppel.	Laag weiland, dat 's winters onder water staat.	Hier algemeen bekend.	Vgl. in Overijssel op verschillende plaatsen het Flier, Vlier.
Kwatel	Naam van verschillende stukken land in de Zaanstreek.	Buitendijks land.	Uit de mond van boeren opgetekend.	Ook Kwartel werd opgegeven.

Naam	Ligging	Geardheid	Bron	Opmerkingen

34: y-17

CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
AFDELING NAAMKUNDE

VRAGENLIJST No. 2 (1948)

Ingevuld voor de omgeving van de plaats: Provincie:

Naam van de invuller:

Leeftijd:

Beroep:

Adres (volledig a.u.b.):

1 a. Hebben in Uw streek de graslanden bepaalde soortnamen (b.v. weide, miede, finne)?

b. Zijn deze verschillend voor wei- en hooilanden, voor hoge, lage, drassige, begroeide, aan het water of langs de kust gelegen weiden, voor weiden voor verschillende soorten vee, enz.?

c. Noem die benamingen en vermeld hun betekenis erachter (Raadpleeg ook het lijstje onder vraag 2.)

voor weilanden

voor hooilanden

voor hoge weiden

voor lage weiden

voor drassige weiden

voor begroeide weiden

voor aan het water gelegen weiden

voor langs de kust gelegen weiden

voor weiden voor verschillende soorten vee

2. Zijn er in Uw omgeving namen van weiden, akkers, tuinen, heiden, bossen, wegen, pleinen, enz. die de door U genoemde soortnamen bevatten of wel één van de volgende woorden of samenstellingen daarmee, t.w.:

beemd, bent, bant, bempd, bint, bimd .

blik

broek

bronk, brunk

bulk, bolk

etting

eusel, eeuwsel

finne, venne

gers, gars, graas

grie, grode, groede

meers, mers, mars, mors

meet, maat, met, med, mede, made, ma, mee, mei

ooi, ouw

schaar, schar, scharen, skaren, skar, scheer, sker

sittert, zittert

wei, weide, wede, wee

winne, wunne

wis

Vermeld deze perceelsnamen zo volledig mogelijk met aanduiding van ligging, bodemgesteldheid en bodemgebruik.

VOORBEELDEN

Naam	Ligging	Gesteldheid	Bodemgebruik	Opmerkingen
Oude Wei	Gem. Hedel. Complex percelen langs de Maasdijk gelegen.	Zand op zware klei	Tuinland	Overslag langs de dijk. Door dijkdoorbraak werd de klei door een zandlaag bedekt. De oude naam handhaafde zich, toen veel later deze percelen voor tuinbouw in gebruik werden genomen.
Kerkebeemd	Gem. Kerkwijk Sectie C. no. 81	Middelhoge, vrij zandige kleigrond	Bouwland	Ligt in het blok „de Beemden“.

Naam	Ligging	Gesteldheid	Bodemgebruik	Opmerkingen

3. Men kent verschillende woorden die aanduiden dat een streek met bomen is begroeid. De belangrijkste daarvan zijn woud, bos en hout.
Hebben in Uw omgeving deze woorden ieder een eigen betekenis? Zo ja, welke?

Woud =

Bos =

Hout =

Het Centraal Bureau voor Naamkunde (Kloveniersburgwal 29, Amsterdam) zal deze vragenlijst zo mogelijk graag binnen zes weken van U terugontvangen.

CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
AFDELING NAAMKUNDE

Ingevuld voor de omgeving van de

plaats: _____, gemeente _____, provincie _____

Naam van de invuller: _____

Leeftijd: _____

Beroep: _____

Adres (volledig a.u.b.): _____

<p>1. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Koningsstraat</i> of <i>-weg</i> (<i>Keizerstraat</i> of <i>-weg</i>)?</p> <p>b. Kan deze benaming uit de Middeleeuwen stammen?</p> <p>c. Wanneer het een straat betreft, kan deze dan vroeger een hoofdstraat zijn geweest? Kunt U iets mededelen over de ligging?</p>	<p>1. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Koningsstraat</i> of <i>-weg</i> (<i>Keizerstraat</i> of <i>-weg</i>)?</p> <p>b. Kan deze benaming uit de Middeleeuwen stammen?</p> <p>c. Wanneer het een straat betreft, kan deze dan vroeger een hoofdstraat zijn geweest? Kunt U iets mededelen over de ligging?</p>
<p>2. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Hessenweg</i>?</p> <p>b. Loopt deze van Oost naar West?</p>	<p>2. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Hessenweg</i>?</p> <p>b. Loopt deze van Oost naar West?</p>
<p>3. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Peperstraat</i>?</p> <p>b. Kan deze benaming uit de Middeleeuwen stammen?</p> <p>c. Is de straat of weg een onderdeel van de grote verkeersweg door de plaats heen?</p>	<p>3. a. Kent U in Uw omgeving een <i>Peperstraat</i>?</p> <p>b. Kan deze benaming uit de Middeleeuwen stammen?</p> <p>c. Is de straat of weg een onderdeel van de grote verkeersweg door de plaats heen?</p>
<p>4. Bestaan er in Uw omgeving speciale benamingen voor de weg die de begrafenistoet volgt, bijv. <i>Helweg</i>, <i>Groeneweg</i>, <i>Reeweg</i> of zijn deze benamingen van vroeger bekend?</p>	<p>4. Bestaan er in Uw omgeving speciale benamingen voor de weg die de begrafenistoet volgt, bijv. <i>Helweg</i>, <i>Groeneweg</i>, <i>Reeweg</i> of zijn deze benamingen van vroeger bekend?</p>

5. a. Kent U in Uw omgeving een naam *hostert* als benaming voor een stuk land, een gehucht of iets dergelijks?
b. Ligt deze hostert aan of in de nabijheid van een oude weg?

5. a.
b.

6. a. Kent U in Uw omgeving stukken land met het bestanddeel *honger* (bijv. Hongerkamp, Hongerie)?
b. Kent U ook voorbeelden van namen als Ongerkamp of Unger(t)?
c. Hoe zijn deze landerijen gelegen: buiten de plaats? Onmiddellijk aan de rand?
d. Wordt er onvruchtbaar land mee aangeduid?

6. a.
b.
c.
d.

7. a. Kent U in Uw omgeving stukken land met de naam *smacht* of *smakt* of met een samenstelling daarvan (bijv. Smachtkamp)?
b. Is de gesteldheid van dat land vruchtbaar of onvruchtbaar?
c. Heeft het woord *smacht* voor U een bepaalde betekenis? Zo ja, welke?

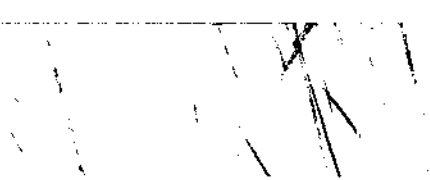
7. a.
b.
c.

8. Kent U in Uw omgeving landerijen met namen als De Hemel, 't Hemeltje, Hemelrijk of andere samenstellingen met *hemel*?

8.

9. Kent U de naam *hel* als benaming of deel van een benaming voor een stuk land?

9.

<p>10. a. Kent U in Uw omgeving namen van landerijen met het element <i>duivel</i>, bijv. <i>Duivelskolken</i>, <i>Duivelsaars</i>?</p> <p>b. Is er iets bijzonders met dat land (onvruchtbaar)?</p> <p>c. Is er aan het land een overlevering verbonden?</p>	<p>10. a. Kent U in Uw omgeving namen van landerijen met het element <i>duivel</i>, bijv. <i>Duivelskolken</i>, <i>Duivelsaars</i>?</p> <p>b. Is er iets bijzonders met dat land (onvruchtbaar)?</p> <p>c. Is er aan het land een overlevering verbonden?</p>
<p>11. Kent U in Uw omgeving namen als <i>Kostverloren</i>, <i>Kostverlies</i>, <i>Schuddebeurs</i> of dergelijke, ter aanduiding van een stuk land dat meer kostte dan opleverde, of dat door de een of andere oorzaak voor de eigenaar verloren ging?</p>	<p>11. Kent U in Uw omgeving namen als <i>Kostverloren</i>, <i>Kostverlies</i>, <i>Schuddebeurs</i> of dergelijke, ter aanduiding van een stuk land dat meer kostte dan opleverde, of dat door de een of andere oorzaak voor de eigenaar verloren ging?</p>
<p>12. Kent U in Uw omgeving het woord <i>brink</i>, alleen of in samenstelling?</p>	<p>12. Kent U in Uw omgeving het woord <i>brink</i>, alleen of in samenstelling?</p>
<p>13. a. Komt bij U een gehucht <i>Loon</i> voor?</p> <p>b. Staat er eventueel het lidwoord <i>het</i> of <i>de</i> voor?</p> <p>c. Zegt men: hij gaat naar <i>Loon</i>, of naar <i>het Loon</i> of naar <i>de Loon</i>?</p>	<p>13. a. Komt bij U een gehucht <i>Loon</i> voor?</p> <p>b. Staat er eventueel het lidwoord <i>het</i> of <i>de</i> voor?</p> <p>c. Zegt men: hij gaat naar <i>Loon</i>, of naar <i>het Loon</i> of naar <i>de Loon</i>?</p>
<p>14. a. Kent U in Uw omgeving een riviernaam <i>de Recht</i> of met <i>recht</i> als eerste deel van het woord?</p> <p>b. Is er een bijzondere reden om de rivier recht te noemen?</p>	<p>14. a. Kent U in Uw omgeving een riviernaam <i>de Recht</i> of met <i>recht</i> als eerste deel van het woord?</p> <p>b. Is er een bijzondere reden om de rivier recht te noemen?</p>

15. Indien U enkele van de hieronderstaande plaats- of veldnamen in Uw omgeving kent, beantwoordt daarvoor dan de vragen a, b en c. (Het is natuurlijk heel goed mogelijk, dat geen of vrijwel geen van deze toponiemen bij U voorkomen.)

	a. Welke is de plaatselijke uitspraak?	b. Waar ligt het?	c. Wat wordt er mee bedoeld: water, heuvel, veld, gehucht enz.?
1. Demer	1.	1.	1.
2. Dender	2.	2.	2.
3. Vianen	3.	3.	3.
4. Duffel	4.	4.	4.
5. Roon	5.	5.	5.
6. IJzer	6.	6.	6.
7. Lieve of Lief	7.	7.	7.
8. Mandel	8.	8.	8.
9. Kalster	9.	9.	9.
10. Dijl of Dijle	10.	10.	10.

Hieronder ruimte voor aantekeningen, alleen voor zover die betrekking hebben op de hier gestelde vragen! Voor correspondentie met het bureau gebruike men een apart vel papier. Kunt U ons de antwoorden voor meer dan één plaats verstrekken, vraagt U ons dan om toezending van meer lijsten. Bij gebruik in Nederland van de bijgevoegde dienstenvelpe is een postzegel niet nodig. Het Naamkunde-bureau der Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen (Nieuwe Hoogstraat 17, Amsterdam-C.) zal deze vragenlijst zo mogelijk graag binnen zes weken van U terug ontvangen.

CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
AFDELING NAAMKUNDE

Ingevuld voor de omgeving van de

plaats: , gemeente , provincie

Naam van de invuller:

Leeftijd:

Beroep:

Adres (volledig a.u.b.):

<p>1. a. Hoe noemt men in Uw omgeving de plas die vaak bij een kromming van een dijk ligt en die bij een doorbraak ontstaan zou zijn?</p> <p>b. Welke voorbeelden kent U?</p>	<p>1. a.</p> <p>b.</p>
<p>2. Welke namen van meertjes en heideplassen kent U in Uw omgeving? (bedoeld zijn die met een eigen naam; niet die welke genoemd zijn naar de plaats, waarbij ze liggen, zoals Sneekermeer e.d.)</p>	<p>2.</p>
<p>3. a. Welke waterlopen waarvan de naam eindigt op a(aa), e(ee), ie, ij, e.d. kent U in Uw omgeving?</p> <p>b. Kent U ook voorbeelden van die als water-naam?</p> <p>c. Kent U ook andere namen die met die zijn samengesteld en welke?</p>	<p>3. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p>

<p>4. Welke namen van zandbanken en geulen in rivieren of zeeën zijn in Uw omgeving bekend?</p>	<p>4.</p>
<p>5. a. Welke van de woorden <i>go</i>, <i>goog</i> (<i>gog</i>), <i>ga</i> of <i>gaag</i> kent U in Uw omgeving?</p> <p>b. Wat verstaat men eronder?</p> <p>c. Kunt U voorbeelden geven?</p>	<p>5. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p>
<p>6. a. Bestaat in Uw streek nog het woord <i>gouw</i> of <i>gooi</i>? Welk?</p> <p>b. Wat verstaat men eronder?</p>	<p>6. a.</p> <p>b.</p>
<p>7. a. Welke van de woorden <i>eng</i>, <i>enk</i> en <i>es</i> kent U in Uw omgeving als aanduiding van het land bij een dorp?</p> <p>b. Welke van de woorden <i>eas</i>, <i>eest</i> en <i>ies</i>(<i>t</i>) zijn hiervoor in Uw omgeving bekend?</p> <p>c. Gebruikt men in Uw omgeving een ander woord i.p.v. de genoemde en zo ja, welk?</p> <p>d. Kunt U voorbeelden noemen n.a.v. de vragen a, b en c?</p>	<p>7. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p> <p>d.</p>
<p>8. a. Kent U in Uw streek namen als <i>euvelgunne</i> (<i>oevelgunne</i>, <i>overgunne</i>)? Welke?</p> <p>b. Bestaat ook het woord <i>gunne</i> en wat wordt ermee aangeduid?</p> <p>c. Bestaat het woord <i>gunne</i> misschien ook in andere samenstellingen en zo ja, in welke?</p>	<p>8. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p>

9. a. Welke van de vormen *wizend, wijzent, wizent* kent U in Uw omgeving ?
- b. Is het een dijk (kade), weg of water ?
- c. Loopt het langs de grens van het dorpsgebied, resp. polder ?
- d. Loopt het langs de langszijde der percelen of niet ?

9. a.
- b.
- c.
- d.

10. a. Welke van de vormen *zijdewind, zijdwinde, zijdwende, zijdwending, zijdwang, zuidwende, zuidwending, zuidewind* of dergelijke kent U in Uw omgeving ?
- b. Is het een dijk (kade), weg of water ?
- c. Loopt het langs de grens van het dorpsgebied, resp. polder ?
- d. Loopt het langs de langszijde der percelen of niet ?
- e. Welke van deze vormen kent U als familienaam in Uw omgeving ?

10. a.
- b.
- c.
- d.
- e.

11. a. Welke van de vormen *weiver, twijver, twuiver* kent U in Uw omgeving ?
- b. Is het een dwarslopend stukje weg ?
- c. Zo niet, wat verstaat men er dan onder ?
- d. Gebruikt men ook *schinkel* in de betekenis van dwarslopend stukje weg ?
- e. Zo niet, wat verstaat men er dan onder ?
- f. Welke van de vormen *weiver, twijver, twuiver* kent U als familienaam in Uw omgeving ?

11. a.
- b.
- c.
- d.
- e.
- f.

12. Welke veldnamen en andere namen of samenstellingen uit onderstaande reeks komen in Uw omgeving voor?

a. loet (lout, luut, leut)

b. hon (hoon, hoen)

c. hond

d. breugel (breul, briel, bril, brol, bruil)

e. loos

f. spijk (spek, spik)

12.

a.

b.

c.

d.

e.

f.

Welke voorbeelden kent U?	Waar ligt het?	Wat wordt er mee bedoeld: water, heuvel, veld, gehucht enz.	Hoe is de gesteldheid v.h. terrein?

Hieronder ruimte voor aantekeningen, alleen voor zover die betrekking hebben op de hier gestelde vragen! Voor correspondentie met het bureau gebruike men een apart vel papier! Kunt U ons de antwoorden voor meer dan één plaats verstrekken, vraagt U ons dan om toezending van meer lijsten. Bij gebruik in Nederland van de bijgevoegde dienstenvolpette is een postzegel niet nodig. Het Naamkunde-bureau der Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen (Nieuwe Hoogstraat 17, Amsterdam-C.) zal deze vragenlijst zo mogelijk graag binnen zes weken van U terug ontvangen.

**CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
AFDELING NAAMKUNDE**

Ingevuld voor de omgeving van de

plaats: _____, gemeente _____, provincie _____

Naam van de invuller: _____

Leeftijd: _____

Beroep: _____

Adres (volledig a.u.b.): _____

1. a. Kent U in Uw omgeving de naam Waard, Weerd(t), Wert, Ward, Woerd, Wuurd, of een naam samengesteld met een dezer woorden? Zo ja, welke?

1. a.

b. Zijn die plaatsen hoog of laag gelegen?

b.

2. a. Welke namen samengesteld met nieuw-, nieuwe-, nieuwer-, nie-, nier-, nij-, nije-, nijer-, nu-, nouw- kent U in Uw omgeving? (b.v. Nieuwland, Nieuwediep, Nieuweroord, Nieuwe, Nierven, Nierwal, Nijmade, Nijeveld, Nuland, Nouwlanden).

2. a.

b. Hoe worden die namen in het dialect van de streek, waarin ze voorkomen, uitgesproken?

b.

3. a. Welke namen samengesteld met oud-, oude-, ouder-, ouden-, ou-, ouwe-, ouwer-, old-, olde-, olden-, alde-, alt-, alte- kent U in Uw omgeving? (b.v. Oudover, Oudestroof, Ouderkerk, Oudendoorn, Oukoop, Ouweland, Ouwervelden, Oldambt, Oldelamer, Oldendiever, Aldega, Altforst).

3. a.

b. Hoe worden die namen in het dialect van de streek, waarin ze voorkomen, uitgesproken?

b.

<p>4. a. Hoe noemt men in Uw omgeving de zee- of rivierdijk, die direct aan het water ligt (b.v. Wakerdijk, Groenedijk, Natte Dijk) en de dijk, die er achter, in het land ligt (b.v. Slaperdijk. Droge dijk)?</p> <p>b. Welke andere dijknamen kent U in Uw omgeving? (Niet te noemen de dijken die naar een windstreek of naar de plaats waar ze heen leiden zijn genoemd.)</p>	<p>4. a.</p> <p>b.</p>
<p>5. a. Naar wie wordt in Uw streek gewoonlijk het eerste kind genoemd,</p> <p>1) wanneer het een jongen is?</p> <p>2) wanneer het een meisje is?</p> <p>b. Naar wie wordt het tweede kind genoemd, wanneer het</p> <p>1) eerste een jongen is, en het tweede een meisje?</p> <p>2) eerste een meisje is, en het tweede een meisje?</p> <p>3) eerste een jongen is, en het tweede een jongen?</p> <p>4) eerste een meisje is, en het tweede een jongen?</p> <p>c. Is daarbij verschil tussen Protestantse en Rooms-Katholieke families?</p>	<p>5. a.</p> <p>1)</p> <p>2)</p> <p>b.</p> <p>1)</p> <p>2)</p> <p>3)</p> <p>4)</p> <p>c.</p>
<p>6. a. Hoe worden bij de families van boeren en landarbeiders in Uw streek de volgende namen afgekort of vervormd?</p> <p>Anna</p> <p>Elizabeth</p> <p>Johanna</p> <p>Magdalena</p> <p>Maria</p> <p>Piaternella</p> <p>b. Is daarbij verschil tussen Protestantse en Rooms-Katholieke families?</p>	<p>Adriaan</p> <p>Cornelis</p> <p>Frederik</p> <p>Hendrik</p> <p>Jacobus</p> <p>Johannes</p> <p>Pieter</p>

Kunt U ons de antwoorden voor meer dan één plaats verstrekken, vraagt U ons dan om toezending van meer lijsten. Bij gebruik in Nederland van de bijgevoegde dienstenvolpette is een postzegel niet nodig. Het Naamkunde-bureau der Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen (Nieuwe Hoogstraat 17, Amsterdam-C.) zal deze vragenlijst zo mogelijk graag binnen zes weken van U terug ontvangen.

VRAGENLIJST No. 6 (1954)

**CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
AFDELING NAAMKUNDE**

Ingevuld voor de omgeving van de

plaats: _____, gemeente _____, provincie _____

Naam van de invuller: _____

Leeftijd: _____

Beroep: _____

Adres (volledig a.u.b.): _____

<p>1. Welke familie-, veld- of waternamen kent U waarin het woord „pogge” (b.v. Poggendiep, Poggeneyer) of „page” (b.v. Molenpage, Pagemaat) voorkomt?</p>	<p>1. _____</p>
<p>2. Welke veld- of andere namen kent U, die beginnen met hers- of hersen- (b.v. Hersmolen), hors- (b.v. Horsakker, Horsland) en ros- (b.v. Rosmalen, Rosweide)?</p>	<p>2. _____</p>
<p>3. a. Welke gehuchten, buurten, stukken land enz. kent U die genoemd zijn naar een verre landstreek of stad? (b.v. Picardië, Lombardije, Polen, De Krim, America, Canada).</p> <p>b. Waar ligt dat gehucht of stuk land enz. (zo nauwkeurig mogelijk aangeven) en hoe ligt het ten opzichte van het dorp?</p> <p>c. Weet U wanneer en waarom die naam gegeven is?</p>	<p>3. a. _____</p> <p>b. _____</p> <p>c. _____</p>
<p>4. a. Kent U veld- of andere namen, die beginnen met het woord schat- (b.v. Schatberg, Schatakker), zilver- (b.v. Zilverberg, Zilverakker), of goud- (b.v. Goudakker).</p> <p>b. Waar ligt die plek precies?</p> <p>c. Is er een overlevering aan verbonden?</p>	<p>4. a. _____</p> <p>b. _____</p> <p>c. _____</p>

<p>5. a. Kent U veld- of andere namen, die beginnen met het woord spook-, spoek- (b.v. Spookberg, Spookveld), heiden- (b.v. Heidensveld, Heidenmuren) of Joden-, Jeuden- (b.v. Jodenkerkhof, Jodenberg)?</p> <p>b. Waar ligt die plek precies?</p> <p>c. Is er een overlevering aan verbonden?</p>	<p>5. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p>
<p>6. Kent men bij U het gebruik, iemand niet te noemen bij zijn familienaam, maar bij een andere naam? Zo ja, welke van de onderstaande mogelijkheden zijn bij U bekend? Men wordt genoemd met</p> <p>a. de voornaam van de vader (b.v. Jan van Piet)</p> <p>b. de voornaam van vader en grootvader (b.v. Jan van Piet van Japik)</p> <p>c. de naam van de grootvader alleen (b.v. Jan van Japik)</p> <p>d. de naam van de moeder (b.v. Jan van Leun)</p> <p>e. de naam van moeder en grootmoeder (b.v. Jan van Leune van Jaan)</p> <p>f. de naam van vader en grootmoeder van vaderszijde (b.v. Jan van Piet van Greet)</p> <p>g. de naam van de echtgenote (b.v. Jan van Riek)</p> <p>h. de naam van de echtgenoot (b.v. Riek van Jan).</p> <p>Indien in Uw woonplaats verschillende typen van deze naamgeving voorkomen, is het U dan bekend waarop deze naamgeving berust?</p>	<p>6.</p> <p>a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p> <p>d.</p> <p>e.</p> <p>f.</p> <p>g.</p> <p>h.</p>

..... aan
84: 50

13

Vragenlijst No 6a(1973)

AFDELING NAAMKUNDE EN NEDERZETTINGSGESCHIEDENIS VAN HET
INSTITUUT VOOR DIALECTOLOGIE, VOLKSKUNDE EN NAAMKUNDE DER
KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Keizersgracht 569 - 571, Amsterdam-C.

=====

Naam van de invuller *J. Steering*

Adres (volledig a.u.b.) *H. Elst 7, Eernewoude*

=====

In 1954 zond de Afdeling Naamkunde een vragenlijst uit waarin geïnformeerd werd naar plaatsen, wijken, stukken land, etc., die genoemd waren naar landen en steden buiten Nederland. In Uw omgeving werd toen de naam Korea genoemd.

Nu, bijna twintig jaar later, zouden wij graag willen weten of deze naam nog voorkomt. Vandaar dat wij hopen, dat U deze korte vragenlijst wilt invullen.

Is de naam <u>Korea</u> in Uw omgeving bekend ?	<i>nee</i>
Zo ja, is het de naam van a. een gehucht b. een wijk van een stad of een dorp c. een stuk land d. een café e. een huis f.	
Wat is de juiste ligging ? (graag zo nauwkeurig mogelijk)	
Is de naam officieel of wordt hij alleen als bijnaam gebruikt ?	
Waarom werd deze naam gegeven ?	
Door wie werd deze naam gegeven ?	

CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
 DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
 AFDELING NAAMKUNDE

Ingevuld voor de omgeving van de

plaats: _____, gemeente _____, provincie _____

Naam van de invuller: _____

Leeftijd: _____

Beroep: _____

Adres (volledig a.u.b.): _____

<p>1. Kent U plaatsnamen of veldnamen bevattende het woord „werf”, „wurf” of „warf”?</p> <p>Zo ja, waar zijn die plaatsen precies gelegen?</p> <p>Hoe is de gesteldheid van de betreffende terreinen?</p> <p>Is er verschil tussen de officiële schrijfwijze en de plaatselijke uitspraak?</p>	<p>1.</p>
<p>2. Kent U plaatsnamen of veldnamen bevattende het woord „hul” of „hil”?</p> <p>Zo ja, waar zijn die plaatsen precies gelegen?</p> <p>Hoe is de gesteldheid van de betreffende terreinen?</p>	<p>2.</p>
<p>3. Kent U veren (overzetplaatsen) met een eigen naam en zo ja, welke?</p>	<p>3.</p>
<p>4. Welke brugnamen kent U in Uw omgeving?</p>	<p>4.</p>
<p>5. a. Hoe wordt in Uw streek in het algemeen de oprit en de afrit van een dijk genoemd (b.v. april, oprit, oprel, rol, hol, sticht, kluft e.d.)?</p> <p>b. Komen in Uw streek ook opritten of afritten van een dijk voor die een eigen naam dragen?</p>	<p>5. a.</p> <p>b.</p>

<p>6. Kent U plaatsnamen of veldnamen bevattende het woord „aals”, „aalst”, „aal”, „els”, „el” of „elst” en zo ja, welke?</p> <p>Waar zijn die plaatsen precies gelegen?</p> <p>Hoe is de gesteldheid van de betreffende terreinen?</p>	<p>6.</p>
<p>7. a. Kent U est, eest, iest, reest, rest als plaatsnaam of veldnaam?</p> <p>b. Kent U plaats- of veldnamen die één der onder a genoemde woorden bevatten?</p> <p>c. Waar zijn die plaatsen precies gelegen?</p>	<p>7. a.</p> <p>b.</p> <p>c.</p>
<p>8. Welke familienamen komen in Uw woonplaats opvallend veel voor?</p> <p>Zijn zij die gezamenlijk een van die namen dragen familie van elkaar?</p>	<p>8.</p>
<p>9. Welke voornamen komen in Uw woonplaats opvallend veel voor?</p> <p>Is daarvoor een verklaring bekend?</p>	<p>9.</p>

34: 68 - 81

VRAGENLIJST No. 8 (1958)

CENTRALE COMMISSIE
VOOR ONDERZOEK VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
 DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
 AFDELING NAAMKUNDE

Ingevuld voor de omgeving van de
 plaats: _____, gemeente _____, provincie _____
 Naam van de invuller: _____
 Leeftijd: _____
 Beroep: _____
 Adres (volledig a.u.b.): _____

Waarde Medewerker,

In tegenstelling tot het vorige jaar sturen wij U thans weer een Naamkunde-vragenlijst. Deze handelt uitsluitend over namen van bergen, heuvels, duinen enz., waarover wij zo een overzicht hopen te krijgen. Achter de nagevraagde woorden ziet U drie kolommen. In de eerste kunt U de namen invullen; in de tweede hoever de hoogte boven de omgeving uitsteekt en in de derde bijzondere opmerkingen maken over de gesteldheid (bijv. steile helling naar het Westen, erg platte top, zwaar bebost, steenachtig). Dus bijv.:

Dolberg ± 25 meter een zeer scherpe top; er zijn sagen aan deze berg verbonden.

Speciaal bij namen met *Pol*, *Hucht* en *Hocht* willen we graag zoveel mogelijk van de gesteldheid weten. Ook zijn er *heuvel*-namen die niet een verhevenheid aanduiden. Daar vulle men onder „hoogte” in: nul meter.

De kustdorpen zullen waarschijnlijk meer *duin*-namen en de Limburgse dorpen meer *berg*-namen hebben dan er ruimte is om in te vullen. Deze namen kunnen op de blanco-achterzijde verder worden opgesomd.

De laatste vraag heeft betrekking op namen die niet onder vraag 1—24 zijn onder te brengen, bijv.:

De Blinkert ± 40 meter Het hoogste duin in de omgeving.

Wij wensen U veel succes met Uw onderzoek.

De Secretaris

Vraag	Naam	Hoogte boven omgeving	Bijzonderheden
1. Welke namen bevattende het woord <i>berg</i> , <i>bergen</i> , <i>barg</i> kent U in Uw omgeving?			
2. Idem, bevattende het woord <i>bol</i> ?			
3. Idem, bevattende het woord <i>bult</i> , <i>belt</i> , <i>bilt</i> of <i>bil</i> ?			

Vraag	Naam	Hoogte boven omgeving	Bijzonderheden
4. Idem, bevattende het woord <i>buil, buul of beugel?</i>			
5. Idem, bevattende het woord <i>donk?</i>			
6. Idem, bevattende het woord <i>duin?</i>			
7. Idem, bevattende het woord <i>haar?</i>			
8. Idem, bevattende het woord <i>heuvel, hogel of heubel?</i>			
9. Idem, bevattende het woord <i>hok of heukel?</i>			
10. Idem, bevattende het woord <i>hoogt(e), heugt(e), hucht, hocht of hichte?</i>			
11. Idem, bevattende het woord <i>hoop?</i>			
12. Idem, bevattende het woord <i>horst, hurst of harst?</i>			
13. Idem, bevattende het woord <i>klif(t), klef of kleef?</i>			
14. Idem, bevattende het woord <i>klip of klep?</i>			

<i>Vraag</i>	<i>Naam</i>	<i>Hoogte boven omgeving</i>	<i>Bijzonderheden</i>
15. Idem, bevattende het woord <i>kling</i> ?			
16. Idem, bevattende het woord <i>knol</i> ?			
17. Idem, bevattende het woord <i>kol</i> ?			
18. Idem, bevattende het woord <i>nol</i> ?			
19. Idem, bevattende het woord <i>kop</i> ?			
20. Idem, bevattende het woord <i>lee, leeuw</i> ?			
21. Idem, bevattende het woord <i>luur</i> ?			
22. Idem, bevattende het woord <i>mont</i> ?			
23. Idem, bevattende het woord <i>pol</i> ?			
24. Idem, bevattende het woord <i>wang</i> ?			
25. Welke bijzondere namen van afzonderlijke hoogten, heuvels, bergen of duinen kent U nog in Uw omgeving?			

Vragenlijst no.8a (1959)

CENTRALE COMMISSIE VOOR ONDERZOEK
VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN
der Koninklijke Nederlandse Akademie
van Wetenschappen, Afdeling Naamkunde.

Ingevuld voor de omgeving van de

Plaats:gemeente:!.....provincie:
Naam van de invuller:
Adres (volledig a.u.b.):

Waarde Medewerker,

Deze extra vragenlijst zouden wij u zo kort na het invullen van de achtste lijst (waarvoor nogmaals onze dank) niet toezenden, als we daartoe niet met klem verzocht waren door het R.I.V.O.N., het Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek t.b.v. het Natuurbehoud te Bilthoven. Dit Instituut is momenteel ondermeer bezig met een landelijke inventarisatie van de das, de otter, de boommarter of fluwijn. Ten behoeve van dit onderzoek is het zeer gewenst het vroegere woongebied van deze diersoorten vast te stellen, waaraan dan weer de teruggang gemeten kan worden. De bever is aan dit lijstje toegevoegd omdat men pogingen denkt te ondernemen, dit, omstreeks 1800 in ons land uitgeroeide dier, weer in te burgeren.

Mede voor dit doel zou het R.I.V.O.N. gaarne over zoveel mogelijk veld- en waternamen beschikken, waarin de namen van deze dieren voorkomen, omdat dit er vaak op wijst, dat de genoemde soort ter plaatse vroeger leefde.

Het gaat dus om namen als Dassenberg, Dassenbos, Ottersluis, Beverwijk, Boversluispolder, enz.

Indien in uw streek voor een dezer dieren nog een andere benaming bekend is, dan zouden we ook graag plaatsnamen, die hiermee samengesteld zijn, ontvangen.

- 1) Welke plaats-, veld- of waternamen kent u in uw streek, die het woord das bevatten?
- 2) Welke plaats-, veld- of waternamen kent u in uw streek, die het woord otter bevatten?
- 3) Welke plaats-, veld- of waternamen kent u in uw streek, die het woord marter of fluwijn bevatten?
- 4) Welke plaats-, veld- of waternamen kent u in uw streek, die het woord bever bevatten?
- 5) Welke plaats-, veld- of waternamen kent u in uw streek, die een andere benaming voor een dezer diersoorten bevatten?

CENTRALE COMMISSIE VOOR ONDERZOEK
VAN HET NEDERLANDSE VOLKSEIGEN

van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
Afdeling NAAMKUNDE.

Ingevuld voor de omgeving van de

Plaats: gemeente: provincie:

Naam van de invuller:

Adres (volledig a.u.b.):

Waarde Medewerker,

Van de namen van steden, dorpen, gehuchten, wijken enz. bestaat in het Nederlands een afleiding, die als bijvoeglijk naamwoord gebruikt kan worden. Deze afleiding bestaat uit de naam + -mer, -ker, -jer, -ster, -s(e), -der, bv. Appingedam: Appingedamster, Appingedammer, Appingedamse, Appingedamker stadhuis.

In deze vragenlijst vragen wij U, welke vorm van het bijvoeglijk naamwoord van een plaatsnaam U gebruikt in de gevallen, die wij U voorleggen.

Met nadruk wijzen wij er op, dat het om Uw persoonlijk taalgebruik gaat. Afgezien van vraag 5 en 7 is het dus niet de bedoeling namenlijsten enz. te raadplegen. Van Uw eigen woonplaats en plaatsen uit de omgeving zult U uit het spraakgebruik de vorm van het bijvoeglijk naamwoord wel kennen. Slechts wanneer U nu eens de ene vorm en dan weer een andere vorm gebruikt (bv. Delfzijlster-Delfzijler) is het de bedoeling meer dan één vorm op te geven.

Wanneer U van een naam de vorm van het bijvoeglijk naamwoord nooit hebt gehoord, kies dan de vorm, die U zelf zou gebruiken, wanneer U hem in een gesprek of een brief nodig zou hebben.

HET BIJVOEGLIJK NAAMWOORD VAN PLAATSNAMEN.

1. Vul het bijvoeglijk naamwoord in

a) van Uw woonplaats

b) van 10 plaatsen uit Uw omgeving/gewest

bv. de Lahringer politie; het Lahringse dialect.

(Wanneer er meer dan een mogelijkheid is, noteer dat dan).

a) de politie; het dialect

b) de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect

de politie; het dialect.

2. Vul het bijvoeglijk naamwoord in

a) van Uw woonplaats

b) van de aangegeven plaatsnamen.

a) de bevolking; het warenhuis

b) Aduard	de	bevolking; het	warenhuis
Driehuizen	de	" ; het	"
Ottersum	de	" ; het	"
Medemblik	de	" ; het	"
Enschede	de	" ; het	"
Heilo	de	" ; het	"
Best	de	" ; het	"
Lutte	de	" ; het	"
Gennep	de	" ; het	"
Haarlem	de	" ; het	"

3. Maak het hokje zwart (■) achter die vorm van het bijvoeglijk naamwoord, die U ook zou gebruiken. Wanneer er nog een andere mogelijkheid is, geef dit dan zo aan: (X).

het Kolkzijlmer	strand	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningense	strand	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijlster	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveninger	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijlse	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningemer	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijljer	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningster	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijlker	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningse	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijler	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningener	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							
het Kolkzijlder	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>								;	het Scheveningender	"	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td> </td></tr></table>							

4. Hoe noemt U een inwoner van

- a) Uw woonplaats?
- b) 5 omliggende plaatsen?

- (1) (2)
- (3) (4)
- (5) [Nijmegenaar, Nijmeegse. Geef alle mogelijkheden] [voorbeeld].

5. Welke namen van winkels, clubs, verenigingen, industrieën enz. kent U in Uw woonplaats, waarin een aardrijkskundige naam voorkomt? (bv. Dordrechtse ijssalon, het Arnhems warenhuis, Leeuwarder busonderneming, Delfzijlster muziekschool, Delfzijler havencomplex, het Steenfabriek "Panningen").

6. Wanneer U een cafetaria op zou richten, waarin de naam van Uw woonplaats in de naam zou voorkomen, hoe zou de naam dan luiden?
 ;
 En wanneer U een muziekschool zou oprichten?
 ;

7. Kent U in Uw woonplaats of gewest vaste begrippen/samenstellingen van het type: Haarlemmer olie, Deventer koek, Groninger richting, Haagse Hopjes, Bossche koek, Udenhoutse broeder(gebak) ?

